

Πηνελόπη

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ
ΓΙΑ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΕ ΕΥΡΕΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ

ΓΑΙΑ II

Διασυνδεδεμένοι Μικρόκοσμοι Πολυμέσων για τη
Διαθεματική Διερεύνηση της Γης

Βιβλίο Δραστηριοτήτων

Ελληνικά
Σχολεία
στην
Κοινωνία
της
Πληροφορίας

Φορέας
Υλοποίησης

Ερευνητικό
Ακαδημαϊκό
Ινστιτούτο
Τεχνολογίας
Υπολογιστών

Ανάδοχοι

- Πληροφορική Τεχνογνωσία
- Γεωδυναμικό Ινστιτούτο
- Ινστιτούτο Πληροφορικής & Τηλεματικής
- Μουσείο Ιστορίας της Παιδείας Παν/μίου Αθηνών
- Compulink Network

Φορείς της Ενέργειας

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΡΓΟ ΕΧΕΙ
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΕΙ ΚΑΤΑ 75% ΑΠΟ
ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠ. ΕΣΩΤ. ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚ. & ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
«ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ»

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

**ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ**

ΓΑΙΑ II

ΔΙΑΣΥΝΔΕΟΜΕΝΟΙ ΜΙΚΡΟΚΟΣΜΟΙ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΓΗΣ

Βιβλίο Δραστηριοτήτων

(Έκδοση Φεβρουάριος 2003)

Περίληψη

Το *Βιβλίο Δραστηριοτήτων* της ΓΑΙΑΣ, το οποίο απευθύνεται και στον μαθητή και στον καθηγητή, περιέχει ένα πλούσιο υλικό με ιδέες, συγκεκριμένα φύλλα εργασίας και ερωτήματα τα οποία μπορούν άμεσα να αξιοποιηθούν στην εκπαιδευτική πράξη. Η διερευνητική και "πολλαπλή" φύση του λογισμικού δίνει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να δημιουργήσει παρόμοιες ή και εντελώς διαφορετικές δραστηριότητες από τις προτεινόμενες, σύμφωνα με τον επιθυμητό τρόπο αξιοποίησης του λογισμικού. Οι λεπτομέρειες για το θεωρητικό υπόβαθρο και την ένταξη των μικρόκοσμων στη διδασκαλία περιγράφονται στο *Βιβλίο Καθηγητή*, ενώ οι οδηγίες λειτουργίας του λογισμικού στο *Εγχειρίδιο Χρήσης*.

Συντάκτες

*Νίκος Δαπόντες, Πληροφορική Τεχνογνωσία
Σπύρος Τσοβόλας, Πληροφορική Τεχνογνωσία
Γιάννης Κωτσάνης, Πληροφορική Τεχνογνωσία
Γιώργος Δάλκος, Μουσείο Ιστορίας της Παιδείας
Βασίλης Καραστάθης, Γεωδυναμικό Ινστιτούτο*

Φιλολογική Επιμέλεια

Γιώργος Δάλκος, Μουσείο Ιστορίας της Παιδείας

Γραμματειακή Υποστήριξη

Μαρία Σαββίδου

Επιμέλεια

Γιάννης Κωτσάνης, Πληροφορική Τεχνογνωσία

Περιεχόμενα

Εισαγωγή στη ΓΑΙΑ	3
Κόσμος Ιάσωνας: Η Εξερεύνηση της Γης.....	4
Μικρόκοσμος Ιάσωνας: Ιστορία ευρωπαϊκών πόλεων	5
Ευρωπαϊκές πρωτεύουσες και υγρό στοιχείο	5
«Ο στρατηγός χειμώνας»	7

Εισαγωγή στη ΓΑΙΑ

Μια φορά κι έναν καιρό, στον κόσμο δεν υπήρχε τίποτε άλλο από το Χάος. Από το Χάος ξεπήδησε μ' ένα θαυματουργικό τρόπο η *Γαία*, που έγινε η παγκόσμια μητέρα όλων των όντων. Γέννησε πρώτα τον Ουρανό, που τον έβαλε να την περιτριγυρίζει από παντού και να είναι αιώνια κατοικία των αθανάτων. Ύστερα, μαζί του έκανε πολλά παιδιά, τους Τιτάνες, τους Κύκλωπες και τους Γίγαντες. Η Γαία συνέχισε να γεννάει, αλλά ο Ουρανός, ξέροντας πως κάποτε θα εκθρονιζόταν από τα παιδιά του, τα εξαφάνιζε μόλις έρχονταν στη ζωή, γκρεμίζοντάς τα στα έγκατα της γης. Τότε η Γαία, συμβουλεύει έναν από τους Τιτάνες, τον Κρόνο, να ευνουχίσει τον Ουρανό, κι έτσι να πάρει τη θέση του. Ο Κρόνος παντρεύτηκε την αδελφή του, τη Ρέα, κι έκανε μαζί της πολλά παιδιά, ώσπου ο πατέρας του τού αποκάλυψε ότι ένα από τα παιδιά του θα τον εκθρονίσει. Έτσι, μόλις η Ρέα γεννούσε ένα παιδί, αυτός, αντί να το γκρεμίζει στα τάρταρα, το κατάπινε. Η Ρέα, σαν ήρθε ο καιρός να γεννήσει πάλι, παρακάλεσε τους γονείς της να τη βοηθήσουν. Τότε η Γαία και ο Ουρανός τη συμβουλεύουν να φύγει στην Κρήτη, να αφήσει εκεί το νεογέννητο, να γυρίσει κοντά στον Κρόνο και να προσποιηθεί πως γεννάει. Έτσι κι έγινε. Η Ρέα παρουσιάζει στον Κρόνο μια πέτρα τυλιγμένη με φασκιές και ο Κρόνος την καταπίνει λαίμαργα, σίγουρος πως κι αυτή τη φορά είχε αποφύγει τον κίνδυνο. Όμως, το παιδί που μεγάλωνε στην Κρήτη ήταν ο Δίας, που αργότερα πήρε τη θέση του πατέρα του και την κράτησε για πάντα. Έτσι επικράτησε η δυναστεία των θεών του Ολύμπου στην Ελλάδα.

Από αυτόν τον αρχαίο ελληνικό μύθο μαθαίνουμε ότι για τους αρχαίους η *ΓΑΙΑ* ήταν μια από τις πρώτες και πιο σημαντικές θεότητες. Για μας, η Γη είναι ένας πλανήτης μέσα στο απέραντο διάστημα που, καθώς κινείται γύρω από τον ήλιο, μας φέρνει την Άνοιξη, το Καλοκαίρι, το Φθινόπωρο και το Χειμώνα. Στην επιφάνειά της απλώνονται ωκεανοί και ήπειροι, και όλοι ξέρουμε ότι στα έγκατά της δεν υπάρχουν τα τάρταρα, αλλά ένα υλικό που βρίσκεται σε διάπυρη κατάσταση. Στο σχολείο μάθαμε ότι η γη είναι σφαιρική, όπως όλοι οι πλανήτες του ηλιακού μας συστήματος, ότι κάνει μια πλήρη περιστροφή γύρω από τον άξονά της κάθε 24 ώρες, ότι ασκεί μια έλξη σε κάθε αντικείμενο που βρίσκεται στην ατμόσφαιρά της, ότι έχει μαγνητικό πεδίο. Όμως, όλα αυτά είναι αδύνατο να τα επαληθεύσουμε χρησιμοποιώντας μόνο τις αισθήσεις μας.

Η γνώση μας για τη Γη αυξάνει, όσο περνάει ο χρόνος και η επιστήμη εξελίσσεται. Φανταστείτε ότι, αν ζούσαμε πριν από μερικές χιλιετίες, θα είμαστε βέβαιοι, όπως οι αρχαίοι Έλληνες, ότι η Γη είναι μια πολύ σπουδαία θεότητα. Αλλά και μόλις πριν από μερικές εκατοντάδες χρόνια, οι γνώσεις των ανθρώπων για τη Γη δεν είχαν αυξηθεί ιδιαίτερα. Σκεφθείτε ότι αν ζούσαμε στην εποχή του Γαλιλαίου, ίσως θα μπορούσαμε να παρευρεθούμε στο δικαστήριο που τον υποχρέωσε να παραδεχτεί πως η Γη δεν κινείται, για να μην τον καταδικάσει σε θάνατο!!!

Σήμερα όμως, η εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας μάς επιτρέπει να ταξιδεύουμε όχι μόνο πάνω στη γη αλλά και έξω απ' αυτή, και να διαπιστώνουμε με τα ίδια μας τα μάτια πολλά από εκείνα που μόνο με τη φαντασία τους μπορούσαν να συλλάβουν οι άνθρωποι, ακόμη και πριν από λίγες δεκαετίες. Σήμερα ξέρουμε ότι αναρίθμητοι τεχνητοί δορυφόροι περιστρέφονται γύρω από τη Γη, δίνοντάς μας κάθε λεπτό πολύτιμες πληροφορίες, ενώ, πολύ συχνά, επανδρωμένα διαστημόπλοια εκτοξεύονται για να ταξιδέψουν στο διάστημα.

Ένα τέτοιο ταξίδι, μέσα από τον ηλεκτρονικό μας υπολογιστή, μπορούμε να κάνουμε κι εμείς, ακολουθώντας την πορεία της *ΓΑΙΑΣ* στον απέραντο κόσμο των γνώσεων.

Κόσμος Ιάσωνας: Η Εξερεύνηση της Γης

Αλήθεια, πώς μπορεί να φανταζόταν ο Ιάσωνας, ο πρώτος Έλληνας θαλασσοπόρος, την απόσταση ανάμεσα στη μυθική Ιωλκό και την Κολχίδα, στην περιοχή του Εύξεινου πόντου; Πώς ήταν δυνατόν οι άνθρωποι που έζησαν εκείνες τις παλιές εποχές να σχεδιάζουν ταξίδια χωρίς τη βοήθεια ενός χάρτη; Μπορούσαν να πλέουν στην ανοιχτή θάλασσα όποτε ήθελαν; Με ποιο τρόπο έβρισκαν το δρόμο τους;

Στα ερωτήματα αυτά μπορούμε να δώσουμε απαντήσεις, μόνο αν κάνουμε υποθέσεις. Πάντως είναι βέβαιο ότι οι αρχαίοι λαοί αγνοούσαν ότι η γη είναι σφαιρική και πίστευαν ότι τα ουράνια σώματα ελέγχονταν από τους θεούς. Στην Οδύσσεια τα καιρικά φαινόμενα ερμηνεύονται σαν εκδηλώσεις της θέλησης ή της ιδιοτροπίας του Δία, της Αφροδίτης, του Ποσειδώνα, της Αθηνάς. Έτσι, κάθε ταξίδι που έκαναν οι αρχαίοι Έλληνες ξεκινούσε με θυσίες και προσευχές στους θεούς, ενώ πολλές φορές ζητούσαν τη βοήθεια των μαντείων, για να πληροφορηθούν αν θα έφταναν στον προορισμό τους. Τη νύχτα, απέφευγαν να ταξιδεύουν στη θάλασσα, γιατί ο προσανατολισμός ήταν αδύνατος. Οι λεπτομερείς ναυτικοί χάρτες και η πυξίδα ήταν εντελώς άγνωστα. Αν ο καπετάνιος στη θάλασσα ή ο οδηγός στην ξηρά δεν είχαν κάνει πολλές φορές την ίδια διαδρομή, οι ταξιδιώτες κινδύνευαν να χαθούν.

Σήμερα, θεωρούμε το γεωγραφικό χάρτη, που μας δίνει μια εικόνα της επιφάνειας της γης, σαν κάτι το πολύ απλό και φυσικό. Όμως, οι προσπάθειες για τη χαρτογράφηση της γης ήταν πολύ σκληρές, και κράτησαν πάνω από 1.500 χρόνια. Ακόμα και πριν από 500 χρόνια, όταν ο Κολόμβος έφτασε στην Αμερική, πίστευε πως είχε αποβιβαστεί κάπου στην Ιαπωνία, γιατί από τους χάρτες της εποχής έλειπε μια ολόκληρη ήπειρος!!!

Αν και οι χάρτες που κατασκευάζονται σήμερα έχουν εκπληκτική ακρίβεια, δεν είναι εύκολο να συνειδητοποιήσουμε τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στον επίπεδο χάρτη και στη γήινη σφαίρα. Χρειάζεται να βρούμε έναν τρόπο ώστε τις δυο αυτές αναπαραστάσεις της γης να τις καταλαβαίνουμε καλύτερα και να εξηγούμε ευκολότερα διάφορα προβλήματα ή απορίες που πολλές φορές μας γεννιούνται.

Μπαίνοντας στον κόσμο του ΙΑΣΟΝΑ, μπορούμε να δούμε τη γη όπως είναι στην πραγματικότητα, δηλαδή μια μεγάλη σφαίρα, ενώ ταυτόχρονα έχουμε την εικόνα του επίπεδου παγκόσμιου χάρτη. Έτσι, αν θέλουμε να σχεδιάσουμε ένα ταξίδι, μπορούμε οι ίδιοι να γίνουμε οδηγοί, χωρίς να κινδυνεύουμε να χαθούμε. Ίσως στο τέλος του ταξιδιού να μην έχουμε την ικανοποίηση του Ιάσωνα που βρήκε το χρυσόμαλλο δέρας, θα μας έχει μείνει όμως η χαρά της ανακάλυψης, μια χαρά που, για να τη νιώσουν οι μεγάλοι θαλασσοπόροι του 15^{ου} αιώνα, κινδύνευαν για πολλά χρόνια μέσα στη θάλασσα. Πάμε λοιπόν!!!

Μικρόκοσμος Ιάσωνας: Ιστορία ευρωπαϊκών πόλεων

ΓΑΙΑ – ΙΑΣΩΝ <i>Ιστορία ευρωπαϊκών πόλεων</i>	Δραστηριότητα 1 Ευρωπαϊκές πρωτεύουσες και υγρό στοιχείο	ΙΣΤΟΡΙΑ Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ, Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
---	---	--

Ονοματεπώνυμο: Τάξη: Ημερομηνία:

1. Παρατήρηση

α. Μεταβείτε στην περιοχή του γεωφυσικού χάρτη της Ευρώπης, στο χώρο της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης (Αυστρία-Βαλκανική). Καταγράψτε τις πρωτεύουσες κρατών και τις χώρες από τις οποίες διέρχεται ο Δούναβης.

.....

.....

.....

.....

β. Παρατηρήστε το κοινό χαρακτηριστικό που έχουν οι πόλεις αυτές σε σχέση με τη θάλασσα.

.....

.....

.....

.....

2. Υπόθεση

α. Διατυπώστε μια υπόθεση που να εξηγεί τους λόγους που οδήγησαν τους ευρωπαίους να ιδρύσουν μεγάλες πόλεις στις όχθες του Δούναβη.

.....

.....

.....

.....

3. Συζήτηση

Συζητήστε με τους συμμαθητές και τον καθηγητή σας τις απαντήσεις που έχετε δώσει.

4. Παρατήρηση

Παρατηρήστε ποιες άλλες μεγάλες πόλεις της δυτικής Ευρώπης βρίσκονται κοντά στη θάλασσα ή είναι χτισμένες στις όχθες ποταμών. Αντλήστε πληροφορίες (παράθυρο ιστορικών πληροφοριών) για κάθε μία από τις πόλεις που εξετάζετε.

.....

.....

5. Καταγραφή

α. Παρατηρήστε τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στις άλλες δυτικοευρωπαϊκές πρωτεύουσες και στο υγρό στοιχείο και συμπληρώστε τον πίνακα που ακολουθεί, αφού μελετήσετε τη θέση στην οποία είναι κτισμένη κάθε πόλη:

Χώρα	Πρωτεύουσα	Ποταμός	Θάλασσα	Ηπειρωτική Τοποθεσία
Ελλάδα	Αθήνα	-	-	Αττική
Ιταλία				
Γαλλία				
Βέλγιο				
Ολλανδία				
Γερμανία				
Μ. Βρετανία				
Ισπανία				
Πορτογαλία				
Ιρλανδία				

β. Σημειώστε τα ιστορικά στοιχεία των πρωτευουσών στον πίνακα που ακολουθεί:

Χώρα	Πρωτεύουσα	Έτος Ίδρυσης	Ίδρυτές	Χαρακτηριστικά
Ελλάδα				
Ιταλία				
Γαλλία				
Βέλγιο				
Ολλανδία				
Γερμανία				
Μ. Βρετανία				
Ισπανία				
Πορτογαλία				
Ιρλανδία				

6. Ερμηνεία

Μεταβείτε στο πληροφοριακό υλικό για κάθε πόλη και αντλήστε πληροφορίες, για κάθε μια από τις πόλεις που εξετάζετε. Επίσης, μελετήστε τα τεκμήρια που περιλαμβάνονται στον κόμβο της ΓΑΙΑΣ, στον κόσμο του ΙΑΣΟΝΑ, σχετικά με τις επιδράσεις του γεωγραφικού παράγοντα. Σε ποια συμπεράσματα καταλήγετε, ως προς την επίδραση του γεωγραφικού παράγοντα στην οικοδόμηση των ευρωπαϊκών πόλεων;

7. Συζήτηση - Συμπεράσματα

Συζητήστε με τους συμμαθητές και τον καθηγητή σας τους λόγους που ίσως θα οδηγούσαν σε διαφορετική επιλογή θέσης για την ίδρυση μιας πρωτεύουσας σήμερα.

ΓΑΙΑ – ΙΑΣΩΝ <i>Ιστορία Ευρωπαϊκών πόλεων</i>	Δραστηριότητα 2 «Ο στρατηγός χειμώνας»	ΙΣΤΟΡΙΑ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
---	---	--

Ονοματεπώνυμο: Τάξη: Ημερομηνία:

1. Παρατήρηση

Παρατήρησε στο χάρτη της Ευρώπης τη φύση του εδάφους της Ρωσίας και αναζήτησε σε σχετικά κείμενα τις κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν συνήθως στη χώρα αυτή. Να προσέξεις ιδιαίτερα όσα αφορούν το ρωσικό χειμώνα. Παράλληλα, παρατήρησε στο χάρτη τη διαδρομή από Παρίσι προς Μόσχα, και από Βερολίνο προς Αγία Πετρούπολη (Λένινγκραντ), Μόσχα και Βόλγκογκραντ* (Στάλιγκραντ). Να σημειώσεις τις παρατηρήσεις σου σχετικά με:

α. τη φύση του ρωσικού εδάφους.

.....

β. το ρωσικό χειμώνα

.....

γ. τις χώρες και τη φύση των εδαφών τους στη διαδρομή Παρίσι- Μόσχα

.....

δ. τις χώρες και τη φύση του εδάφους στη διαδρομή Βερολίνο- Μόσχα, Πετρούπολη και Στάλιγκραντ.....

.....

* Επειδή το Βόλγκογκραντ δεν περιέχεται στη ΒΔ με τις πόλεις, την εισάγουμε ως εξής: Στη ΒΔ πατάμε το πλήκτρο "Insert", πληκτρολογούμε το όνομα της πόλης, τα λ = 44,33 – φ = 48,7 και πατάμε το πλήκτρο "Συγχρονισμός" στο πιλοτήριο.

2. Πληροφόρηση

Σύμφωνα με την Ιστορία, ο Ναπολέων με 600.000 άνδρες (Μεγάλη Στρατιά) ξεκίνησε από το Παρίσι στις 22 Ιουνίου 1812 με τελικό στόχο τη Μόσχα. Όσο τα γαλλικά στρατεύματα προχωρούσαν στα ρωσικά εδάφη, ο ρώσος στρατηγός Κουτούζωφ υποχωρούσε καταστρέφοντας τα πάντα. Εφάρμοζε τη στρατηγική της «καμένης γης». Τελικά ο Ναπολέων μπήκε στη Μόσχα στις 14 Σεπτεμβρίου. Επειδή όμως αποκλείστηκε εκεί από το ρωσικό χειμώνα και τα στρατεύματα των αντιπάλων του, αποφάσισε να επιστρέψει στη Γαλλία. Κατά την επιστροφή του οι συνθήκες που είχε δημιουργήσει ο βαρύς χειμώνας ήταν δυσμενείς και οι συνηθισμένοι σε τέτοιες καταστάσεις ρώσοι ιππείς ιδιαίτερα επιθετικοί. Το αποτέλεσμα ήταν να αποδεκατιστεί η γαλλική στρατιά. Συγκεκριμένα, από τους 600.000 άνδρες της μόλις 100.000 επέστρεψαν στη Γαλλία.

3. Ερμηνεία

Με βάση το παραπάνω ιστορικό κείμενο και τις παρατηρήσεις, που σου ζητήθηκε να κάνεις στον κόσμο του Ιάσωνα, προσπάθησε να εξηγήσεις: την πολεμική τακτική του Κουτούζωφ και την καταστροφή του Ναπολέοντα σε συνάρτηση πάντα με το λεγόμενο «στρατηγό χειμώνα».

Προσπάθησε να συσχετίσεις τα ιστορικά γεγονότα με τις επικρατούσες κάθε φορά κλιματολογικές συνθήκες και να καταλήξεις σε συγκεκριμένα συμπεράσματα.

.....

.....

4. Συζήτηση

Συζήτησε με τους συμμαθητές και τον καθηγητή σου τις απόψεις στις οποίες έχεις καταλήξει σχετικά με τα παραπάνω θέματα.

5. Πληροφόρηση

Σύμφωνα με την Ιστορία, στις 22 Ιουνίου 1941 ο γερμανικός στρατός, μετά από εντολή του Χίτλερ, εισέβαλε στη Σοβιετική Ένωση και σε λίγες βδομάδες είχαν φτάσει στα πρόθυρα του Λένινγκραντ (Αγ. Πετρούπολης). Η τακτική της «καμένης γης» που εφαρμόσε ο ρώσος στρατηγός Ζούκωφ κατά την υποχώρησή του, ο βαρύς χειμώνας και η αντεπίθεση των Ρώσων, ματαίωσαν το γερμανικό σχέδιο για κατάληψη της Μόσχας. Η νέα επίθεση των Γερμανών άρχισε την άνοιξη του 1942 και έληξε το Φεβρουάριο του 1943. Από το Σεπτέμβριο του 1942 έως το Φεβρουάριο 1943 οι Γερμανοί πολιορκούσαν το Στάλιγκραντ. Η αποτυχία τους έδωσε νέα τροπή στον πόλεμο.

6. Ερμηνεία

α. Με βάση τις παρατηρήσεις που σου ζητήθηκε να κάνεις παραπάνω (στο μικρόκοσμο του Ιάσονα), προσπάθησε να εξηγήσεις:

Γιατί ο Ζούκωφ ακολούθησε την πολεμική τακτική της «καμένης γης»;

Γιατί απέτυχαν οι Γερμανοί να καταλάβουν τη Μόσχα και το Στάλιγκραντ;

Γιατί η συμβολή του «στρατηγού χειμώνα» και στις δύο περιπτώσεις ήταν καταλυτική;

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω ιστορικά γεγονότα, δικαιολογείται η τακτική των αρχαίων Ελλήνων και άλλων λαών να διεξάγουν τις πολεμικές επιχειρήσεις μόνο στη διάρκεια της άνοιξης και του καλοκαιριού; Αν ισχύει αυτή η υπόθεση, γιατί ο Ναπολέων και ο Χίτλερ, που ασφαλώς γνώριζαν την αρχαία ιστορία, δεν μιμήθηκαν τους αρχαίους;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Συζήτηση - Συμπεράσματα

Συζήτησε με τους συμμαθητές και τον καθηγητή σου τις απαντήσεις που έχεις δώσει στα παραπάνω ερωτήματα.

Σημείωση: Για την εισαγωγή μιας νέας πόλης με αντίστοιχες πληροφορίες ακολουθούμε την παρακάτω διαδικασία:

α. Στον υποφάκελλο ΙΣΤΟΡΙΑ του μικρόκοσμου: ΙΑΣΩΝ δημιουργούμε ένα αρχείο text με το όνομα της πόλης (π.χ. Βόλγκογκραντ.txt) και τις πληροφορίες για την πόλη.

β. Στη ΒΔ του μικρόκοσμου πατάμε "Insert", στο όνομα της πόλης πληκτρολογούμε το ίδιο ακριβώς όνομα του αρχείου (π.χ. Βόλγκογκραντ) και εισάγουμε το γεωγραφικό μήκος και πλάτος (λ, φ).

γ. Στο πιλοτήριο πατάμε το πλήκτρο του "Συγχρονισμού".